

Asia: VN/30737/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston päätökseksi huoltovarmuuden tavoitteista

Lausunto

Lausunnot lukuun 1. Johdanto

STTK pitää hyvänä, että huoltovarmuuden tavoitepäättösluonnoksessa kuvataan laajasti muuttuneen turvallisuusympäristön asettamia vaatimuksia kansalliselle varautumiselle sekä eri toimijoiden välisen yhteistyön kehittämiseksi tulevaisuudessa. Tavoitepäättösluonnoksen valmistelu eri sidosryhmiä kuullen on tukenut valmistelun laatua, sitouttanut osapuolia yhteistyöhön ja edistää siten Valtioneuvoston päätöksen tavoitteita.

Lausunnot lukuun 2. Huoltovarmuuden toteuttamisen lähtökohdat

STTK ry pitää esitettyjä huoltovarmuuden toteuttamisen lähtökohdista perusteltuina. Eri vastuutahojen roolia ja rajapintoja varautumisessa kuvataan normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa. Vaikka kokonaisturvallisuus koostuu eri toimijoiden yhteistyöstä, tehokas varautuminen nykyisessä turvallisuusympäristössä edellyttää vastuiden kirkastamista ja selkeää johtamista. Varautuminen edellyttää lisäksi Huoltovarmuuskeskuksen ja muiden vastuuviranomaisten resurssoinnin lisäämistä.

Lausunnot lukuun 3. Kehittämiskohteiden taustat ja tavoitteet

Huoltovarmuuden toimintaympäristö on muuttunut merkittävästi. Erilaiset hybridiuhat edellyttävät käytännössä hyvin laajaa ja jatkuvaa strategista varautumisyhteistyötä. Päätöksessä kuvataan kattavasti kriittisen infrastruktuurin ja digitaalisen yhteiskunnan turvaamista sekä kybervaikuttamiseen varautumista. STTK pitää tärkeänä, että myös strategisen viestinnän toimintamalli päivitetään torjumaan disinformaatiovaikuttamista, tukemaan henkistä kriisisietokykyä ja vahvistamaan demokratiakehitystä muuttuneessa toimintaympäristössä. Digitaalisen infrastruktuurin turvaaminen on keskeistä yhteiskunnan perustoimintojen ylläpitämiseksi.

Osaavan työvoiman saatavuus on keskeistä huoltovarmuustyössä. On myönteistä, että huoltovarmuuskriittisen henkilöstön saatavuuden turvaamiseksi laaditaan tiekartta ja koulutustarpeita kartoitetaan. Samalla on huolehdittava siitä, että kriittisen henkilöstön työskentelyolosuhteet ja työehdot tukevat työsuhteiden jatkuvuutta.

Lausunnot lukuun 4. Toimialakohtaiset huoltovarmuustavoitteet ja kehittämiskohteet

Sosiaali- ja terveydenhuollon valmius ja varautuminen perustuvat päätöksen mukaan viiden yhteistyöalueen sekä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muodostamaan kansalliseen kokonaisuuteen. Varautumisen johtamiseen ja koordinointiin on kohdistettava erityispanostuksia, koska aloilla on käynnissä historiallisen suuria uudistusprosesseja.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintavarmuus- ja valmius sekä henkilöstön osaaminen ja saatavuus ovat äärettömän tärkeitä kysymyksiä hyvin monenlaisiin kriisitilanteisiin varautumisessa. Henkilöstön työolosuhteita ja työehtoja on kehitettävä tukemaan pitkäjänteistä työtä.

Lausunnot lukuun 5. Huoltovarmuustoiminnan rahoitus ja kehitys

Muuttunut turvallisuusympäristö edellyttää lukuisia uusia toimia huoltovarmuuden turvaamiseksi. Tämän vuoksi koko huoltovarmuuden rahoitusjärjestelmää on tarkasteltava kokonaisuutena suhteessa uusiin velvoitteisiin. Huoltovarmuuden turvaamisen rahoituspohjaa on vahvistettava vastaamaan varautumisen uusia vaatimuksia.

Lausunnot lukuun 6. Valtioneuvoston tavoitteiden seuranta

-

Muut selontekoa koskevat yleiset kommentit

-

Ahtiainen Minna
STTK ry.